

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Vaasan Setlementti pitää olennaisena uudistuksena, että tulevassa laissa korostetaan nykyistä enemmän osatyökykyisten sekä 60- vuotta täyttäneiden työllistymismahdollisuuksia. Tällä lisätään tasa-arvoa ja työelämän osallisuutta.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Kohderyhmän määrittely on epäselvä ja/tai tulkinnanvarainen. Vaasan Setlementti pitää työntekijöiden yhdenvertaista kohtelua palkkatuki uudistuksessa erittäin tärkeänä. Ehdotuksessa jää muun muassa epäselväksi kuuluvatko 25-49 -vuotiaat työnhakijat jatkossa palkkatuen piiriin vai eivät.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**

- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

-

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

-

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päättyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Vaasan Setlementti toteaa, että työllistämisen sivukulujen kattavuutta ei tulisi poistaa, koska se vähentää suoraan työnantajien mahdollisuutta palkata työntekijäitä palkkatuella. Sivukulujen ja lomarahan osuus palkkakustannuksista on merkittävä ja niiden poistaminen vähentää suoraan kolmannen sektorin työnantajien mahdollisuutta työllistää palkkatuella. Mikäli uudistus menee läpi esitetyn kaltaisena se tulee todennäköisesti vähentämään työllistämisaikutusta merkittävästi eli meidän näkemysmme mukaan vaikutus tulee olemaan päinvastainen mihin uudistuksella pyritään. Mielestämme ehdotettu kerroin 1,23 pitäisi sisällyttää kaikkiin palkkatukimuotoihin. Vaasan Setlementin mielestä palkkatuetulla työllistettäessä tulee huomioida kokonaispalkka eli palkkatuen tulee kattaa palkan lisäksi myös sivukulut ja lomarahat.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Vaasan Setlementti katsoo, että tukijakson tulee olla riittävän pitkä, osatyökykyisyys ei katoa palkkatuetun työn jälkeen. Erityisesti tämän kohderyhmän osalta on tärkeää, että palkkatukijaksoa voidaan jatkaa harkinnan mukaan.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.
- 100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille
- Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.

Epäselvää on, kattaako kerroin 1,23 myös lomarahat eri työehtosopimuksissa. Vrt. erityisasiantuntija Ville Heinonen toteaa 3.7.2020, että lomarahaa ei korvattaisi lainkaan.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan
- Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.
- Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana

Vaasan Setlementti toteaa, että palkkatuen tulisi olla yhdistyksissä toteutettavissa oppisopimuskoulutuksissa 100 %. Tämä lisäisi oppisopimuskoulutettavien määrää yhdistyksissä sekä järjestöissä. Palkkatuki tulee myöntää koko oppisopimuksen ajalle.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- Tuki on uusi

- Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.
- Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.
- Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.

Vaasan Setlementin mielestä uusi 55- vuotta täyttäneiden työllistämistuki on hyvä uudistus. Ikääntyneiden, heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymismahdollisuudet parantuvat uudistuksen avulla.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)
- Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)
- Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen

Vaasan Setlementti toteaa, että kauppavaikutusten arvioinnissa myytyjen tavaroiden ja palveluiden arvona 100 000 € / vuosi on liian matala ja sen tulisi olla selkeästi korkeampi.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

-

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin

b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista

c. Muuta kommentoitavaa

Vaasan Setlementti näkee, että lyhyemmät palkkatukijaksot sekä erilaiset linjaukset / tulkinnat eri TE- toimistoissa lisäävät byrokratiaa, vaikka uudistuksen tavoite on päinvastainen. Riskinä on, että työnhakijat joutuvat eri alueilla eriarvoiseen asemaan.

Ikäheimonen Kirsi
Vaasan Setlementtiyhdistys ry